
İlaç Fiatlarındaki Hızlı Tırmanış ve Düşündürdükleri

Ecz. Sadi SUBAŞI

Çok değil 3 yıl önce «İlaç fiatları serbest bırakılıyor» haberleri çıktığında ortalık birbirine giriyor, bir yandan eski fiyat kararnamesi-nin günün koşullarına uymadığı belirtilirken, bir yandan da yeni uy-gulamanın tam bir serbest bırakış olmadığı, kontrolün Bakanlığın elinde olacağı açıklanıyordu. İşte bu kargaşa içerisinde bugünkü nok-taya ulaştık. İlaç fiatları da tüm tüketim eşyasındaki tırmanışa ayak uydurarak aldı başını gidiyor. İlacın insan sağlığı için vazgeçilmez un-sur olduğu ve gerektiğinde mutlaka alınabilmesinin gerekli olduğu gerçeği aeta unutuldu. Nüfusunun % 10'a yakını işsiz, % 50'ye ya-kını sosyal güvenceden uzak bir Ülkede ilaç fiyatlarının diğer ticari emtealardan farklı görülmemesi bu ülke insanı için gerçekten büyük şanssızlıktır. O insan ki, yıllardır politikacıların ağızlarında geveleyip bir türlü gerçekleştiremedikleri genel sağlık sigortasını büyük umut-larla beklemektedir. Son iki yılda ilaç fiatlarındaki artışlar şöyle bir kontrol edilirse ortaya çıkan gerçek düşündürücüdür.

Son bir yılda ilaç fiyatlarında meydana gelen artışları aşağıdaki listede inceleyecek olursak asgari % 50 ortalama % 70 dolaylarında bir artış olduğu görülecektir. Bu ilaçlar çok kullanılan ilaçlar arasın-dan karışık olarak seçilmiştir. Aynı karşılaştırma 2 yıl üzerinden ya-pılacak olursa, bu oranın % 150 lere vardığı görülecektir. Oysa son bir yıllık dönemdeki artışlar, dayanıklı tüketim malı olan Buz Dola-bında % 31, TV de % 53, Temel İhtiyaç maddelerinden margarin-de % 11, sabunda % 20, deterjanda % 42 dir. Görüldüğü gibi ilaç fiyatları bunların hepsinden önemli ve kontrol altında tutulması ge-rekirken tüm artış endekslerini geride bırakmış bulunmaktadır.

TABLO — I
(I ve II yıllık artış mukayesesi)

İLACIN ADI	Ağustos 1984 fiatı	Ağustos 1985 fiatı	1 yıllık artış % oranı Ağustos 1986	2 yıllık artış % oranı
Grisovin 500	1118.—	1750.—	% 56,5	2900.— TL. % 159
Kofilin Sirop	178.—	320.—	% 80	435.— % 144
Sefril Susp. 125	1412.—	2725.—	% 93	3750.— % 165
» » 250	2682.—	5161.—	% 92	7575.— % 182
Sefril Cap. 500	3921.—	7564.—	% 93	11590.— % 196
Sulfatrim B	320.—	488.—	% 52	954.— % 188
Simeco B 60	281.—	525.—	% 87	630.— % 124
Corex Sirop	217.—	417.—	% 92	684.— % 215
Dextrose % 5 500cc	407.—	650.—	% 60	1440.— % 254
İzotonik				
NaCL 500cc	480.—	850.—	% 77	1690.— % 252
İsolyt 500cc	355.—	640.—	% 80	1400.— % 294
Floro Urasil				
Amp.	489.—	6840.—	% 40	11316.— % 131
Bemiks gtt	89.—	180.—	% 102	295.— % 231
Azosilin 30 cap.	1289.—	2501.—	% 94	3780.— % 193

NOT : Fiyatlar S.S.Y. Bakanlığının yayınladığı listelerden alınmıştır.

TABLO II

İLACIN ADI	Ağustos 1985	Ağustos 1986	1 yıllık % artış oranı
İnsidon drg.	1400.—	2100.—	% 50
Synacten 1 mg. amp.	1900.—	2850.—	% 50
Beloc tb.	1600.—	2530.—	% 58
Bricanyl tb.	590.—	900.—	% 34
Neuvitan 50 drg.	740.—	1175.—	% 58,7
Reomacrodex 500 cc.	2725.—	4340.—	% 59
Vifer cap.	348.—	952.—	% 175
Getamisin 80 mg. Amp.	300.—	475.—	% 58,3
Seprim Forte Tb.	1220.—	1610.—	% 31,9
Seprim Sade Tb.	980.—	1290.—	% 31,6
Librax 100 drg.	900.—	1240.—	% 37,7
Librax 40 drg.	450.—	648.—	% 44
Benexol drg.	1640.—	2350.—	% 43,2
Bactrisid DS Tb.	1646.—	2145.—	% 30
Eritrocin 125 mp. Susp.	5.66.—	1400.—	% 147

Biarison Cap.	1380.—	2090.—	% 151
Tavegyl drg.	950.—	1585.—	% 66,8
Mucain Süsp.	516.—	742.—	% 43,7
Ovral drg.	450.—	580.—	% 28,8
Triamteril Cap.	335.—	550.—	% 64
Negopen 500 cap.	1320.—	2320.—	% 75,7
Entersal drg.	340.—	555.—	% 33,8
Baypen 1x2,20 amp.	2800.—	5690.—	% 98,9
Baypen 5x0,50 5 amp.	3980.—	7920.—	% 99
Baypen 1x10 cc	1560.—	3100.—	% 98,7

TABLO III

	1985 fiatı	1986 fiatı	Artış oranı
Buzdolabı 14,5 ayak	156.200.—	205.000.—	% 31
T.V. 56 Renkli	225.000.—	345.000.—	% 53
Margarin Yağı 126 Kgr.	7.640.—	8.500.—	% 11
Sabun 1 kg.	440.—	530.—	% 20
Deterjan 1 kg.	704.—	1.000.—	% 42

Önceki fiyat kararname için fazla katı ve ilaç sanayicinin yatırım yapabileceği biriktirimi sağlamaktan uzak olduğu söylenmekteydi. Yeni uygulama ile hükümetin ekonomi politikaları doğrultusunda rekabet unsuru ile ilaç fiyatlarının düşebileceği ve her türlü ilacın piyasada bulunabileceği varsayımı yanında, ilaç sanayicisinin yatırıma da yönelebileceği iddia ediliyordu. Oysa aradan geçen 2 yılda ilaç sanayicisi istediği fiyatı kolaylıkla alabilmesine rağmen, ilaç sanayiinde olumlu bir yatırım görülmediği gibi rekabetin getirdiği bir ucuzlama da kesinlikle söz konusu değildir. Aksine fiyatlar büyük bir hızla artmıştır. Her türlü ilacın piyasada bulunacağı iddiası ise büyük çapta gerçekleşmiştir. Bu konuda dahi zaman zaman yokluk söz konusu olmuştur. Sık sık fiyat alabilme şansına sahip firmalar, yeni bir fiyat talebinde bulununca elindeki ilacı yeni fiyatla sürebilmek için piyasaya kısıntılı vermekte veya hiç vermemektedir. Son günlerde bu konuda ilginç bir olay yaşanmıştır;

Kalp hastalarının sürekli kullandığı nifedipin isimli etken maddede içeren ilaç piyasada çok az ve tevzii metodu ile eczanelere ulaştırılır, ilacı yapan firma 7.9.1986 tarihli büyük gazetelerde «(.....) isimli ilaç piyasaya bol miktarda verilmiştir» şeklinde ilanlar yayınlıyordu. Oysa aynı tarihlerde ecza deposu yetkilileri, taleplerine

çok kısıntılı ilaç gönderebildiğini ve eczanelere ancak 3-5 tane verebileceklerini söylüyordu. Burada eczacının günahı nedir ki, hasta ile olumsuz bir ilişkiye itilmektedir? Nedir oynanan oyun? Amaç Bakanlığın muhtemel baskısı ve denetiminden mi kurtulmaktır?

Dün eski fiyat kararnamesinin olumsuzlukları nedeniyle sıkıntıda olduğunu ve yatırım yapamadığını iddia eden sanayici, o günkü fiyatla da kâr edebilmekteydi. Yılda bir kez alabildikleri zamlarla zarar etmiyorlardı ki, personelinin maaşını, pirimini ve vergisini verebiliyorlardı. Aynı sanayici yılda 2-3 defa zam alarak % 70-100'e varan fiyat artışları ile bugün de sıkıntıda olduklarını iddia etmektedirler. Demekki sıkıntının asıl nedeni ilaç fiyatları değildir. Ancak sıkıntı başka nedene dayalıdır. Bunu bulmak gerekir. Sanayici sanayorum kazancını ilaç sanayisi dışına kaydırmakta ve yatırım yapmaktadır. Bu dalda asgari yatırım ile çok kazanmayı prensip edinmiştir. Bu nedenle dün olduğu gibi bugün de para sıkıntısı çekmektedir. Sorunlar gerçekçi bir gözle çözümlenmezse, ilaç fiyatlarına yapılacak zamlar bu sanayiye yatırım yapan ve gelişen bir sektör hale getirmeye yetmeyecektir. Olan büyük bir geçim sıkıntısı içinde olan sabit gelirli vatandaşa olmaktadır. Sanayici 1000 TL. nin altındaki ilaçları yapmakta pek istekli davranmamaktadır. İmalât sırasında öncelik pahalı ilaçlara tanınırken, piyasaya son günlerde sürekli pahalı ilaç sürülmesi dikkat çekicidir. S.S.Y.B. nin yeni uygulamaya başlarken savunduğu ilkelerin denetimini de iyi yapmak zorundadır.

Yeni uygulama başlarken Türk Eczacılar Birliği bu konudaki görüşlerini tüm kamuoyuna açıklamıştır. Artık yanlışlık görülerek daha gerçekçi bir fiyat kararnamesine geçilmesinde büyük yarar vardır.